

Protokoll nr 8 fört vid äldrenämndens sammanträde

Tidpunkt:

Tisdagen 28 september 2021, kl. 16:00-16:39

Plats:

Bråvallasalen, Stadshuset, plan 1

Paragrafer:

§§1-18, omedelbart justerade §§ 7och 13

Dag för justering:

Fredag 1 oktober 2021

Erik Slottner (KD)
ordförande

Mirja Räihä (S)
vice ordförande

Närvarande:

Se sid 2 i protokollet

Ledamöter:

Erik Slottner (KD), ordförande
Mirja Räihä (S), vice ordförande
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Anette Hellström (M)
Georg Lagerberg (M)
Abit Dundar (L)
Ulla Wihlman (MP)
Christina Linderholm (C)
Felix Finnveden (S)
Lisa Ahlstrand (S)
Robert Mjörnberg (V)
Inger Gretzer Qvick (V)
Leif Söderström (SD)

§§7-18

Ersättare:

Christina Huss (M)
Inger Akalla (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Daisy Johansson (L)
Anna Kers Hagberg (MP)
Anna Simon-Karlsson (C)
Bengt-Olov Tengmark (S)
Emelie Stark (S)
Elisabeth Persson Grip (V)
Hanna Egeltoft (V)
Göran Ek (SD)

§§6-18

Förhinder:

Abit Dundar (L) §§ 1-6
Truls Ljungström (M)
Melisa Guner (S)

Tjänstgörande:

Christina Huss (M) §§ 1-5 för Abit Dundar (L)
Daisy Johansson (L) § 6 för Abit Dundar (L)

Närvarande tjänstemän:

Äldredirektören Patric Rylander, avdelningscheferna Linda Hamnes och Kicki Elofsson, enhetschef Carl Smitterberg, strategerna Lena Carling och Christina Malmqvist, läkarstrategen Johan Herlin Ejerhed samt nämndsekreteraren Gina Löf.

I sammanträdet deltog även borgarrådssekreterarna Fredrik Bergström, Maria Tiger Bodlund, Karin Vaghult och Sarah Heidenborg.

§ 1. Närvarande

Ordföranden Erik Slottner (KD) öppnade sammanträdet.
Ledamöter och ersättares närvaro noterades.

§ 2. Val av justerare

Ordföranden Erik Slottner (KD) valdes att tillsammans med vice ordföranden Mirja Räihä (S) justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokollsjustering ÄN 7/2021-08-31

Äldrenämndens protokoll från 2021-08-31 anmäldes.

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

§ 4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Vice ordförande Mirja Räihä (S) anmälde en fråga. Om vaccinationsgraden på staden vård- och omsorgsboenden.

Äldrenämndens beslut

Dagordningen fastställdes.

§ 5. Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

§ 6. Förvaltningschefens information/presentation

Hälso- och sjukvårdsteamet presenterade sig och sitt arbete.

Patric Rylander information om ersättning för deltagande i utbildningen Agenda 2030 den 8 oktober 2021 för äldrenämndens.

Carl Smitterberg informerade kort om covid-19 läget.

§ 7. Remiss av Motion om att ursprungsmärka kommunens matsedlar

Dnr ALD 2021/279

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-08-23.

Äldrenämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått en motion om att ta fram en plan för att kunna ursprungsmärka kommunens matsedlar. Motionen är skriven av Linnéa Vinge (SD) som anser att det är en rättighet att få reda på ursprunget på den mat man äter. Att välja svensk, närproducerad, ekologisk mat och att välja bort ritual- slaktat kött anser motionären är en självklarhet för många.

Det finns olika styrdokument som verksamheterna ska förhålla sig till gällande miljö- och hållbarhetsfrågor. Stockholm stads livsmedelsupphandling följer upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för kött, fågel och mjölkprodukter och ska produceras i nivå med svenska djurskyddsregler. Det finns även mål för ekologiska inköp och att främja inköp av närproducerat.

De kommunala verksamheterna ska följa stadens livsmedelsavtal som har krav på djurskydd och anger ursprungsland. Förvaltningen anser att det finns mål och styrdokument kring djurskyddskrav, närproducerat och ekologiskt vilket anses vara tillräckligt. Därmed är det inte aktuellt att ta fram en plan för att ursprungsmärka kommunens alla matsedlar.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Leif Söderström (SD) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltnings förslag.

Reservation

Ledamoten Leif Söderström (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut enligt följande:

1. Äldrenämnden föreslår Kommunalfullmäktige att tillstyrka motionen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Det ska vara en rättighet att kunna ta reda på ursprunget på den mat man äter. Att välja svensk, närproducerad, ekologisk mat och att välja bort religiöst ritualslachtat kött är för många en självklar anständig rättighet.

Vår inställning är att kött från djur som inte bedövats vid slakt inte hör hemma i kommunens verksamheter. Vi anser också att staden bör upphandla på ett sådant sätt att lokal företagsamhet främjas. Därför har vi lämnat in en motion om att ursprungsmärka kommunens matsedlar.

Förvaltningen menar att regleringarna avseende djurskydd och ursprungsmärkning på upphandlade livsmedel är tillräckliga och föreslår därför att motionen avslås. Om så är fallet menar vi att det är än mer goda skäl att ursprungsmärka stadens matsedlar.

§ 8. Remiss av Motion om elektrifiering av hemtjänsten

Dnr ALD 2021/195

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-08-31.

Äldrenämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen avseende motion om elektrifiering av hemtjänsten av Clara Lindbom, Rikard Warlenius och Robert Mjörnberg (alla V). Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska uppdra åt äldrenämnden att i samråd med miljö- och hälsovårdsnämnden ta fram fordonskrav för upphandlingen av hemtjänst där också uppföljningen klargörs. Fordonskravet ska vara miljöbil spjutspets enligt stadens definition. Vidare ska förslag ges på vilken nämnd som lämpligen ska ansvara för uppföljningen och vilka resurser som krävs.

I förslag till reviderat förfrågningsunderlag/avtal för hemtjänsten, beslutat av äldrenämnden den 15 juni men ska även beslutas av kommunfullmäktige innan det kan börja gälla, finns ett fordonskrav. Fordonskravet har tagits fram av äldreförvaltningen i samarbete med miljöförvaltningen och motsvarar stadens definition av miljöbil. Anledningen till att krav inte föreslås för miljöbil spets är att det i dagsläget kan vara svårt för hemtjänsten att lösa laddning för elbilar. Uppföljning av kravet kommer att genomföras av äldreförvaltningen i samarbete med miljöförvaltningen.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordförande Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltnings förslag.

Reservation

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut enligt följande:

1. Att äldrenämnden tillstyrker motionen om elektrifiering av hemtjänsten
2. Att därutöver anföra:

Vänsterpartiet tackar förvaltningen för svaret på vår motion om elektrifiering av hemtjänsten. Det är positivt att vi nu ställer

högre krav på vilken typ av fordon som används inom staden. Den omställning vi står inför när det kommer till att uppfylla klimatmålen saknar med största sannolikhet historisk motsvarighet. Forskare och bedömare med expertis på transporter och fordon är på det klara med att en elektrifiering av fordonsflottan är absolut nödvändig för att vi ska nå de utsläppsmål vi behöver enligt klimatmålen för 2030. Det råder inte längre några tvivel att elbilen är den renaste fordonstypen som i dagsläget kan rullas ut på stor internationell skala, detta sett till hur rena de är över hela sin livscykel. Klart är att en väsentligt större andel fordon behöver vara fossilbränslefria inom en snar framtid! Det finns alltså oerhört mycket vi kan göra även utifrån äldrenämndens horisont, i synnerhet som fordonsflottan i Stockholms stad totalt står för hälften av koldioxidutsläppen.

Vänsterpartiet vill dock se en ännu högre ambitionsnivå än den som förvaltningen förordar, vi vill se att staden ställer fordonskrav "miljöbil spjutspets" i de avtal man tecknar med privata hemtjänstutförare. I dagsläget saknas dessa krav helt och resultatet är allvarligt, de privata hemtjänstutförarna klarar inte ens fordonskravet "miljöbil bas". Uttryckt på ren (smutsig) svenska kan det översättas till att 85 % av fordonsflottan hos de privata utförarna utgörs av bensinbilar och de resterande 15 % är dieslbilar.

Det gläder oss så klart att förvaltningen delar vår bild generellt kring att ställa miljökrav även på de privata utförarnas fordonsflotta, däremot vill vi snarare undersöka närmare hur staden kan stötta dessa utförare att ställa om. Ett sätt kan vara att undersöka hur många av de allmännyttiga bostadsbolagen som har fastigheter i anslutning till de lokaler där privata hemtjänstutförare har sina kontor för att sedan upplysa bolagen om vikten av laddinfrastruktur. En sådan samverkan mellan bostadsbolagen och de privata hemtjänstutförarna skulle kunna bli ett sätt att verkligen ta sats mot målet om en fossilfri fordonsflotta.

Detta är en fråga som Vänsterpartiet drivit hårt i riksdagen, visst är det väldigt positivt att elbilar säljs i allt större utsträckning, men för det verkliga genombrottet krävs det att laddinfrastrukturen möter upp behoven. En undersökning från organisationen Power Circle visar att antalet publika laddplatser i Sverige behöver tiofaldigas, Vänsterpartiet vill att en stor del av denna utökning ska ske där människor bor, i

flerbostadsområden, där också hemtjänstutförare ofta har sin verksamhet baserad.

Att köra miljövänligt ska inte vara en klassfråga, inte heller ska tillgänglighet vara ett argument som står i vägen när vi ställer krav på privata hemtjänstutförare.

**§ 9. Svar på skrivelse Granskning av Attendo
(skrivelse från Robert Mjörnberg m.fl. (V))
Dnr ALD 2021/305**

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-08-30.

I skrivelsen från Robert Mjörnberg med flera (V) önskas svar på vad som kommit fram av den granskning som gjordes av Attendo AB Sabbatsbergsbyn. De vill även att staden gör en granskning av samtliga boenden som Attendo AB driver inom staden.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har genomfört en granskning av Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende i syfte att säkerställa en god och säker vård och omsorg för de boende. Rapporten biläggs detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningen anser inte att det finns behov av att följa upp de boende som Attendo AB driver inom staden på något annat sätt än vad som görs idag.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vänsterpartiet tackar förvaltningen för det svar som man lämnar på frågan vi ställde på äldrenämndens junimöte. Granskningen svarar till stora delar på de frågeställningar vi lyfte. Alla är vi medvetna om de svårigheter som pandemin har fört med sig inom vård och omsorg, och det lidande som den skapat för människor.

En fråga som gnager i oss är dock om vi som beställare har fått det som vi har betalat för, har vi uppfyllt vårt ansvar gentemot stadens äldre och särskilt de som valt att bo i deras verksamheter, i form av en god omsorg och en säker hälso- och sjukvård?

Vi menar att det som har framkommit kring bolaget Attendos verksamhet i stort är mycket allvarligt och graverande och att det är helt nödvändigt att det förs en samhällsdebatt såväl lokalt som nationellt kring dessa frågor. Under pandemin mottog Attendo 133 miljoner kronor i pandemistöd, samtidigt som miljonbonusar delades ut till högt uppsatta chefer i bolaget. De vittnesmål som nådde oss via media under försommaren kan inte beskrivas som annat än chockerade! De missförhållanden som nådde oss är synnerligen allvarliga när de sätts i sammanhanget att chefer i bolaget samtidigt belönats ekonomiskt. Äldre som skrek av smärta, som inte fick ordentligt med mat och en havererad kohortvård (där företaget enligt anställda också har ljugit för anhöriga). Värt att notera är att dessa vittnesmål är från ett annat av Attendos boenden, Vänsterpartiet finner det av högsta relevans att staden också granskar verksamheten som bedrivs på Långbrobergs vård- och omsorgsboende.

Detta samtidigt som företagsledningen agerar med kraft gentemot en enskild anställd som helt i linje med såväl företagets egna riktlinjer och vad som förväntas av den enskilde anställde när denne upptäcker missförhållanden. Den anställde fick en skriftlig erinran och illa dolda hot om illojalitet och i förlängningen uppsägning. Detta är inte första gången Attendo kränker meddelandefriheten hos sina anställda. Vittnesmål från anställda inom äldreomsorgen i Stockholms stad har visat hur Attendo som företag inte accepterat facklig aktivism och gjort sig av med anställda som haft andra synpunkter än ledningen. Vi i Vänsterpartiet tycker att granskningen av om anställda på Attendo upplever att de råder meddelarfrihet är undermålig eftersom förvaltningen uppmanat Attendo att själva genomföra en enkätundersökning bland sin

personal om hur de uppfattar meddelarskyddet och dialogen med ledningen. Det finns stora skäl att tro att personalen inte vågar vara ärliga och en sådan granskning skulle givetvis ha genomförts av en extern part för att vara tillförlitlig. För oss är detta en synnerligen giftig cocktail av ekonomisk girighet och usla anställningsförhållanden, ja rent av illojalt beteende av utföraren gentemot den anställde, inte tvärtom som företaget lät påskina.

Vi efterlyser en bredare debatt mellan oss som beställare, i äldrenämnden och i kommunfullmäktige, kring de stora och små privata utförarnas verkliga målbilder med sina verksamheter en gång för alla. IVO har många gånger kritiserat Attendos boenden för bland annat för låg bemanning, även fackförbundet Kommunal har undersökt hur det ser ut när privat och kommunal äldreomsorg jämförs och påtalar brister. ”Rapporten visar att vinstdriven äldreomsorg i genomsnitt erbjuder sämre villkor på alla jämförbara områden”, skriver de i sin sammanfattning. Vad är det som gör och gjort att de privata bolagen kan driva ett vårdboende till en lägre kostnad än om staden själv driver boendet, samtidigt som de kan plocka ut en vinst? Jo, framförallt genom en avsevärt lägre personaltäthet, vilket i sin tur leder till minskad förmåga att upprätthålla kohortvård och bedriva kvalitativ äldreomsorg.

Förvaltningen finner att de åtgärder Attendo har eller ska vidta för att komma till rätta med missförhållandena är tillräckliga och att verksamheten i stort är välfungerande och man sätter tilltro till Attendos fortsatta verksamhet. Vi inom Vänsterpartiet anser inte att Attendo lever upp till de krav som man kan och bör ställa på en vård- och omsorgsverksamhet, och att man dessutom farit med osanning om bristerna i vården. Avslutningsvis efterlyser vi en fördjupad analys av samtliga Attendos vård- och omsorgsboenden.

§ 10. Svar på skrivelse Språkrav i äldreomsorgen (skrivelse från Leif Söderström (SD))

Dnr ALD 2021/306

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-07-27.

Äldrenämnden har fått en skrivelse från Leif Söderström och Göran Ek (båda SD) om språkrav i äldreomsorgen. De önskar få svar på vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att omsorgspersonalen har adekvata kunskaper i det svenska språket och varför EU:s system för språkfärdigheter inte används.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 11. Tertialrapport 2 2021 för Äldrenämnden

Dnr ALD 2021/287

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner tertialrapport 2 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden att hos kommunstyrelsen begära en budgetjustering om 1,7 mnkr avseende investeringar för en ökad anskaffning av digitala trygghetslarm.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-09-10.

Uppföljningen i tertialrapporten fokuserar på nämndens bidrag för att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål. Efter årets två första tertial gör äldreförvaltningen bedömningen att de mål, aktiviteter och indikatorer som framgår av nämndens verksamhetsplan i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året.

Effekterna av Covid-19-pandemin har haft stor påverkan på äldreförvaltningens arbete under årets åtta första månader och kommer troligen ha betydelse även under fortsättningen av 2021. Lägesbilden kring pandemin beskrivs närmare under rubriken "Konsekvenser av Covid-19-pandemin" samt under nämndmålet "Äldrenämnden skapar förutsättningar för att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande".

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Den pågående pandemin har mer än något annat påverkat vårt samhälle. Effekterna ser vi alla i vår egen närhet. Antingen genom att själva ha, eller genom att ha anhöriga som har, drabbats av sjukdomen. Vi alla anpassar oss dagligen till de rådande restriktionerna, som begränsar vårt liv och vårt samhälle. Därtill påverkas vi alla av de långsiktiga effekterna som uppstår till följd av isolering och en ökande arbetslöshet. Stockholm står under kommande år inför stora demografiska utmaningar. För att klara den utvecklingen och vara en äldrevänlig stad krävs en samverkan och långsiktig samplanering mellan stadens olika delar. Äldrenämnden har en stor roll i detta arbete och ansvaret för Äldrevänlig stad bör därför återföras till äldrenämnden.

I ljuset av pandemin har de politiska skiljelinjerna blivit än mer tydliga. Under den förra mandatperioden genomförde vi i den nuvarande oppositionen flera åtgärder för att förbättra arbetsvillkoren inom äldreomsorgen och för att höja kvaliteten för de äldre. Det är uppenbart att mycket mer behöver göras. Även förutsättningarna för ett närvarande ledarskap behöver förbättras och en begränsning på antal medarbetare per chef fastställas. När det kommer till att skydda människor från smitta är vi beredda att gå längre än den blågröna majoriteten visat sig vara. Vi har länge sagt att det kan vara ödesdigert att inte koppla ihop kvaliteten inom äldreomsorgen med personalfrågorna och vi kommer inte sluta arbeta för att förbättra kontinuiteten för den enskilde. Det är inte rimligt att sätta företagets bästa före patientsäkerheten och det hoppas vi blivit tydligt även för de borgerliga partierna.

Endast 2 av totalt 139 vård- och omsorgsboenden inom Stockholms stad har inte haft någon coronasmitta alls. Andra boenden har haft smitta i olika grad och förvaltningen bör göra en djupgående analys av hur driftsform, anställningsvillkor för

medarbetare, tillgång till sjuksköterskor och läkarinsatser samt stadens förutsättningar att styra verksamheten har samverkat och påverkat såväl smittspridning som överdödlighet. Vi anser att en utvärdering ska ske på uppdrag av en oberoende kommission.

De som jobbade i frontlinjen bar med risk för eget liv och välmående upp de samhällsfunktioner som gör att äldre kunde känna trygghet, sjuka kunde få nödvändig behandling och unga gavs möjlighet att lära och utvecklas. De gav normalitet när detta knappt annars fanns. Vi är dem alla ett stort tack skyldiga. Stadens arbete bör nu vara inriktat på att ge oss alla som medborgare den trygghet som idag alltför ofta lyser med sin frånvaro i vardagen. Samhället måste stå starkt tillsammans när utmaningen är som störst och värna de sköra i vår stad.

Det är av respekt för deras insatser, och för att samhället ska fungera bättre nästa gång vi utmanas, som vi också måste kunna självkritiskt konstatera att samhället inte var så starkt som vi alla borde kunna förvänta oss. De som jobbade i omsorgen fick alltför dåliga förutsättningar.

Ett av de områden där vi påtalade brister redan under pandemin och som har bekräftats av stadens utvärdering är resurser för att bemanna upp äldreomsorgen. Det avvisades konsekvent av den politiska majoriteten med löftet att verksamheterna i efterhand skulle kompenseras. Utvärderingen visade tydligt att de förstärkningar som hade behövts inte genomfördes i verkligheten. Verksamheterna litade helt enkelt inte på löftena från stadens politiska ledning och den ökade bemanning som hade behövts uteblev. Ett exempel som uppmärksammas specifikt i utvärderingen är bristen på sjuksköterskor och medicinsk kompetens. Resultatet av det vägvalet fick stora negativa konsekvenser.

Vi behöver höja ambitionerna. Skapa fler trygga anställningar i omsorgen, ha bättre beredskap och öka anslagen till välfärden.

Trygga anställda är garantin för kontinuitet, tillsvidareanställningar på heltid är en viktig komponent när staden vill förbättra kontinuiteten. Det är oroväckande att indexet Bra arbetsgivare fortfarande ligger under målet och har sjunkit i många stadsdelar. I en tid då kompetensförsörjningen kommer bli ett allt större problem är det av största vikt att värna personalfrågorna.

Grundutbildning och kompetensutveckling behövs för att omvårdnaden ska kunna bedrivas säkert och med hög kvalitet. Därför är det viktigt att redan nu ta höjd och planera inför de förändringar som är planerade, då menar vi regleringen av yrket undersköterska och införande av en enhetlig utbildning för yrkesgruppen.

Med anledning av den senaste tidens avslöjanden av fusk inom hemtjänsten, med företag som bedriver skattefinansierad verksamhet ibland bemannad med utbildad personal som arbetar under slavliknande förhållanden, bryter mot reglerna om tidsrapportering, arbetstidslagen och skörtar upp staden på skattepengar skulle vi önska att inspektionerna av dessa prioriterades och skärptes upp. I T2:an står följande: Gjorde vi någon inspektion på plats under våren eller var det bara som vi pratade om? Vad blev det i slutändan? Och om vi gjorde det, kan man skriva så här?

Det är oklart vilka inspektioner som avses, men oavsett är det oroväckande att förvaltningen inte har bättre koll än så.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Efter årets två första tertial gör äldreförvaltningen bedömningen att de mål, aktiviteter och indikatorer som framgår av nämndens verksamhetsplan i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Äldreförvaltningen gör denna bedömning under pågående aktiviteter, projekt, utredningar och utvecklingsarbeten. Vi hoppas att äldreförvaltningen som grund för sina bedömningar har mer information än vad som framgår i rapporten.

Vi finner det anmärkningsvärt att denna rapport undviker de brännheta problemområdena inom äldreomsorgen avseende underbemanning, hög andel timanställda, den oacceptabla arbetsmiljön och problem med otillräcklig kompetens inom verksamheterna. De strukturella brister som tydliggjordes under pandemin behöver fortsätta att granskas och följas upp med konkreta förbättringsförslag. I analyser som görs av olika välbehövliga och viktiga uppdrag och utredningar framgår det dock inte hur långt olika verksamheter kommit i t.ex. arbetsmiljöförbättrande åtgärder, vilken effekt har

Äldreomsorgslyftets pengar haft på att höja utbildnings- och kompetensnivån, hur utfallet varit på nutritionsläget bland äldre avseende olika matprojekt. Redovisningar av data torde kompliceras av delat ansvar med stadsdelsnämnderna men vi anser att äldrenämnden borde t.ex. få ta del av stödmaterial som personalstrategiska avdelningen (PAS) framtagna förbättringsarbete avseende arbetsmiljön inom hemtjänstverksamheter.

Vi efterlyser information avseende hur många verksamheter som infört ramtid inom stadens hemtjänst. Införandet har kravställts under flera år och vi anser att nu måste vidtas åtgärder för genomförandet inom såväl egen som privat regi.

Vi anser att målet om en äldreomsorg med hög kvalitet, trygghet och medbestämmande inte kommer att kunna uppfyllas utan omgående kraftfulla och resurskrävande åtgärder framför allt inom arbetsmiljö, utbildning, fortbildning och kompetensutveckling. Vi efterlyser därför satsningar som leder till ökad andel fast anställda med kollektivavtal, minskad andel timanställda, nyckeltal för antal medarbetare per enhetschefer, minskad andel ärenden per biståndshandläggare.

Vi anser vidare att nyckeltal även ska fastställas avseende andel sjuksköterskor och undersköterskor/vårdbiträden per boende i relation till typ av boende; andel undersköterskor inom hemtjänst; antal specialistkompetenta sjuksköterskor och undersköterskor.

Vidare bör redovisas genomförda andelar av medarbetares och chefers obligatoriska kompetens- och vidareutbildningar inklusive språkutbildningar på av arbetsgivaren betald tid.

Vi efterlyser definierade kriterier för ”hög kvalitet inom hemtjänsten” för att kommunstyrelsen ska kunna i samarbete med äldrenämnden pröva att i mindre skala utforma ersättningen till hemtjänstutförare så att ”hög kvalitet” och kontinuitet främjas.

Vi anser att brukarnas sammantagna nöjdhet med och trygghet i äldreomsorgen enligt biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå inte kan redovisas som en tillförlitlig kvalitetsparameter utan angiven svarsfrekvens. Äldrenämnden bör dessutom delges en analys av orsakerna till de extremt låga svarsfrekvenserna då enbart 350 svar inom

hemtjänsten och 30 svar inom vård- och omsorgsboende insamlats. Det är inte utan att vi undrar om det beror på att det saknas resurser och tid för de redan hårt arbetstygda biståndshandläggarna att svara på ytterligare enkäter. Eller är det så att det saknas motivation hos brukarna att besvara ytterligare en enkät då Socialstyrelsen också ställer frågor till målgruppen?

I verksamhetsplanen framgår att kommunstyrelsen ska utreda finansieringsmöjligheterna för ett modernt mellanboende tillsammans med äldrenämnden. Vi saknar dock en definition av begreppet mellanboende och efterfrågar mer information om detta.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Tertialrapport 2 har inkommit till äldrenämnden som ger en överblick kring förvaltningens arbete i relation till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Sverigedemokraterna ser positivt på att ett flertal inriktningsmål ser ut att uppfyllas under verksamhetsåret, samt att många verksamheter håller hög kvalitet. Detta till trots kan det konstateras att en rad för stockholmarna viktiga frågor försumrats genom de inriktningsmål som satts upp av kommunfullmäktige, samt hur de följs upp.

I en situation där den allmänna samhällsdebatten präglas av reportage om grov kriminalitet och en betydande andel av befolkning känner sig otrygga på kvällar och i offentliga miljöer anser vi att inriktningsmålen är otillräckliga, och att mer behövs göras. Trots att brottsbekämpning är en i stor utsträckning nationell fråga finns det otaliga trygghetsfrämjande förslag, som Sverigedemokraterna tidigare presenterat, som kan spela en avgörande roll.

Utvecklingen av Stockholms infrastruktur har sedan länge prioriterat vissa samhällsgrupper framför andra, och därigenom banat väg för en ordning där de som är beroende av bil bortprioriteras till förmån för andra grupper. Det är Sverigedemokraternas bestämda uppfattning att transportslag inte ska vara avgörande när det gäller rätten till god framkomlighet och möjlighet att få vardagen att gå ihop.

Uppskjutet byggande av Östralänken och utbyggnad av cykelbanor på bekostnad av bilväg är bara ett fåtal exempel på hur möjligheterna till framkomlighet försämras i Stockholm.

Inriktningsmålet att Stockholm byggs attraktivt är även det kontroversiellt. Tillbyggnaden av Liljevalchs och de starka protesterna, som i sig bara är toppen på ett isberg, pekar tydligt på diskrepansen mellan folkviljan och de styrande i frågan om hur Stockholm utvecklas. Även här har Sverigedemokraterna länge understrukt behovet av en mer folkligt förankrad inriktning där även medborgarnas uppfattning om arkitektur tas i beaktande.

Den presenterade tertialrapporten visar på hur förvaltningens arbete i många avseenden går i en positiv riktning, medan det i många avgörande fall går mot fel håll på grund av feltänkta inriktningsmål uppsatta av stadshusmajoriteten. Sverigedemokraterna kommer även fortsatt att arbeta för ett tryggare och mer demokratiskt Stockholm.

§ 12. Rutiner för social samvaro på vård- och omsorgsboenden Dnr ALD 2021/355

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag på rutiner för att erbjuda dagliga sociala aktiviteter på vård- och omsorgsboende
2. Äldrenämnden överlämnar förslaget för kännedom till stadsdelsnämnderna.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-08-31.

I enlighet med 5 kap. 4 §, Socialtjänstlagen, ska omsorgen om äldre inriktas på att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. De enskilda ska ges trygga förhållanden och en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Äldreförvaltningen genomförde under våren en enkätundersökning bland stadens vård- och omsorgsboenden i egen regi. Enkätsvaren visar att 78 procent av vård- och omsorgsboendena i egen regi har skriftliga rutiner för aktiviteter. Det innebär att det finns bra förutsättningar att

kunna erbjuda dagliga sociala aktiviteter. Faktorer för att det ska fungera i praktiken är att det finns personer som har avsatt tid för att planera och genomföra aktiviteterna, ett fungerande teamarbete och informationsöverföring mellan olika yrkesprofessioner samt ett fungerande kontaktmannaskap. Den aktivitetsansvariges kompetens, personalens och chefernas engagemang och kunskap kring sociala aktiviteters betydelse samt kunskap om den enskildes behov och intressen är också avgörande. En stadsövergripande rutin kan medföra likvärdighet och även fungera som stöd i det dagliga arbetet.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltnings förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Många äldre lider av ensamhet och social isolering, vilket staden behöver arbeta för att motverka. Att vara ofrivilligt ensam är inte bara besvärligt eller till och med fruktansvärt för den enskilde, det kan också leda till fysiska och psykiska följsjukdomar för den drabbade. Och vice versa, fysiska sjukdomar och psykisk ohälsa kan leda till ofrivillig ensamhet.

Att få vara socialt aktiv och delaktig har i studier visat sig vara viktigt för att minska ensamhet och öka den enskildes välmående. Det är viktigt att människor som bor i särskilda boenden kan fortsätta njuta av saker de tycker om att göra och är meningsfulla för dem.

Nära hälften av de boende på stadens vård- och omsorgsboenden uppger att personalen sällan eller aldrig har tid att sitta ner och prata med dem enligt äldreförvaltningens enkät till stadens vård- och omsorgsboenden i egen regi våren 2021. Vidare uppgav enligt Socialstyrelsens brukarundersökning 2020 två tredjedelar av de äldre att de besvärades av ensamhet, en ökning jämfört med 2019. Genom att personalen deltar i de boendes måltider skulle det skapas tid att sitta ner och prata med de boende. Det är varken

rätt mot personalen eller den enskilde. Inte heller ligger det i linje med Socialtjänstlagens krav på att omsorgen om äldre inriktas på att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, ges trygga förhållanden och en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Enkäten äldreförvaltningen skickat ut till vård- och omsorgsboenden i egen regi har en svarsfrekvens på 88 procent. Vidare visar undersökningen att endast 78 procent av vård- och omsorgsboendena i egen regi har skriftliga rutiner för aktiviteter.

I ärendet står att det kan vara svårt att hinna med både gruppaktiviteter och individuella aktiviteter dagligen, beroende på bemanning och schemaläggning. Med en högre bemanning, mer fast anställd personal på heltid och ett aktivt arbete med schemaläggning kan arbetet med att erbjuda den enskilde tillfälle att delta i förekommande sysslor som är vanliga i ett hem samt även utevistelse och andra aktiviteter underlättas.

§ 13. Silviahemscertifiering och Stjärnmärkning av specialiserade hemtjänstgrupper

Dnr ALD 2021/434

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av medel
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-09-17.

För år 2021 har 9 750 tkr budgeterats till utveckling av specialiserade hemtjänstgrupper och utveckling av multiprofessionellt arbetssätt hos beställarenheterna. Totalt har 77 specialiserade hemtjänstgrupper och tolv beställarenheter beviljats medel.

För ytterligare utveckling inom demensområdet har 2 500 tkr avsatts för att Silviahemscertifiera och Stjärnmärka de hemtjänstenheter som har en specialiserad hemtjänstgrupp med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt.

Samtliga specialiserade hemtjänstgrupper i såväl staden som privat regi kommer att tilldelas medel som ett stöd i arbetet med att Silviahems-certifiera eller Stjärnmärka hemtjänstenheten.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltnings förslag.

§ 14. Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 21 september 2021**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträde från den 21 september 2021 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att lägga anmälan till handlingarna.

Beslutsgång

Nämnden beslutade att lägga anmälan till handlingarna.

§ 15. Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 23 september 2021.**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 23 september 2021 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att lägga anmälan till handlingarna.

Beslutsgång

Nämnden beslutade att lägga anmälan till handlingarna.

§ 16. Postlista augusti 2021

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Postlista för augusti 2021 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att lägga anmälan till handlingarna.

Beslutsgång

Nämnden beslutade att lägga anmälan till handlingarna.

§ 17. Övriga frågor

Vice ordföranden Mirja Räihä (S) ställde en fråga till förvaltningen om vaccinationsgraden på staden vård- och omsorgsboenden. Äldredirektören Patric Rylander besvarade frågan direkt på mötet.

Sammanträdet avslutades.

Vid protokollet

Gina Lööf, nämndsekreterare